

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัย นางสาวธมกร ดุลยปกรณ์ชัย

ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ 3) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ 4) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นการสุ่มด้วยการจับฉลาก จำนวน 1 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน คณะกันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของนักเรียนส่วนใหญ่ได้ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคมที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้ระยะเวลาในการทดลองสอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 Enjoy reading สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “PTTCRE MODEL” จำนวน 12 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- ข้อมูลสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และความต้องการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนมีปฏิบัติจริงและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือกันและฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน
- รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ ที่ดำเนินการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ มีชื่อเรียกว่า “PTTCRE MODEL” มีองค์ประกอบคือ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎี 2) สารสำคัญ 3) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 4) จุดประสงค์ 5) สารการเรียนรู้/เนื้อหาภาษา 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) บทบาทครู 8) บทบาทนักเรียน 9) สมรรถนะของผู้เรียน 10) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 11) ชิ้นงานและภาระงาน 12) แหล่งเรียนรู้ 13) การวัดและประเมินผล ในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอนขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการจัดการเรียนรู้ (Preparing: P) ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (Teaching: T) ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบและทดสอบ (Testing: T) ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและสร้างองค์ความรู้ (Concluding Ideas: C) ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflecting: R) ขั้นที่ 6 ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluating: E)
- ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.92 ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันและผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.85/81.96 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
- ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการทดสอบค่าสถิติ $t = 39.62$, $df = 35$ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.59 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- ผลของการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความพึงพอใจรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, $S.D. = 1.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านประโยชน์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.22$, $S.D. = 0.96$) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.16$, $S.D. = 1.00$) ลำดับที่ 3 คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{x} = 3.91$, $S.D. = 1.15$) และลำดับที่ 4 ด้านการวัดประเมินผล ($\bar{x} = 3.71$, $S.D. = 1.33$) เป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษหลากหลายลักษณะ ($\bar{x} = 4.33$, $S.D. = 0.79$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ กิจกรรมการเรียนทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.33$, $S.D. = 0.86$) และลำดับที่ 3 ได้แก่ กิจกรรมฝึกทำให้นักเรียนรู้คำศัพท์มากยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.25$, $S.D. = 0.94$) ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำสุดอยู่ในด้านการวัดประเมินผล ได้แก่ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.53$, $S.D. = 1.38$)